

Abádszalóki diákok Lengyelországban

„Polak, Wegier, dwa bratanki, i do szabli, i do szklanki, oba zuchy, oba zwawi, niech im pan bóg blogoslawi!”, azaz:

„Lengyel, magyar két jó barát, együtt harcol, s issza borát, vitéz, s bátor mindkettője, áldás szálljon mindkettőre!”

2001 óta Abádszalók városának testvértelepülése a dél-lengyelországi Rzepiennik Strzyżewski. 2019 nyarán a *Wacław Felczak* Alapítvány által kiírt, a lengyel-magyar testvértelepülési, testvériskolai programok megvalósítását támogató pályázaton a Kovács Mihály Általános Iskola 3 pedagógusa (Sáfár Lászlóné, Pálfi Veronika és Tóth Tibor) eredményesen pályázott. Nagy segítségünkre volt Bali István, aki nagy tapasztalatokkal rendelkezik a lengyel-magyar barátság, együttműködés tekintetében, valamint saját könyvében is ír Szolnok és a megyénk lengyel kapcsolatairól. István tolmácsunk volt az utunk során, akitől számos helyi szokásról, hagyományról is hallhattunk.

2019. november 26-án (kedden) indultunk útra Lengyelországba, ahol a Polgármesteri Hivatalnál köszöntöttek bennünket. A fogadóbizottság tagjai között találhattuk a lengyel városka polgármesterét, a Művelődési Ház igazgatónőjét és munkatársaikat. Még ezen a napon a Művelődési Házban a helyi gyermekekkel lehetőségük volt a diákjainknak közös csocsózásra, billiárdozásra, pingpongozásra, valamint Just Dance táncversenyre. A szálláshelyünk Bajkolas Gyermek Nyaralójában Kołkówce-ban volt. Este két lengyel dalocskát tanultunk meg, amelyet meglepetésnek szántunk a vendéglátóink számára.

Szerdán délelőtt a Városháza előtti téren ünnepélyes keretek között került sor a testvértelepülési kapcsolatunkat jelképező kopjafa felállítására, amelyet Czupp Pál népi iparművész készített. Az ünnepségen felcsendült a lengyel és a magyar himnusz, mazzoretteseink és néptáncosaink adtak ünnepi műsort. A kopjafaavató beszédben hallhattunk a két település közötti kapcsolat tartalmi elemeiről, a lengyel-magyar közös múltból, kiemelkedő lengyel és magyar tudósokról, és kiemelten szó esett a kopjafán található jelképekről, azok jelentéséről. Mind a testvértelepülésünk, mind a Tarnow megye előjáróságai, többek között a megyei közgyűlés elnöke is méltatta a két település együttműködését jelképező kopjafát, a testvértelepülési együttműködést. Megemlékezés virágait helyeztük el, és a kopjafánál minden év márciusában megünnepeljük a lengyel-magyar

barátság napját testvértelepülésünk iskolásai. Csoportunk a délutánt Tarnowban töltötte. Tarnów azon lengyel városok közé tartozik, amelyek sok szállal kötődnek hazánkhoz. Itt a főteret kerestük fel, amely éppen felújítás alatt állt. A várost egykor két fontos kereskedelmi útvonal kereszteződésében alapították, melyek közül az egyik, a Dunajec völgyében haladó ún. „Magyar ösvény” a Balti-tengert kötötte össze Magyarországgal. Tarnów őrizte ezt az útvonalat, egyszersmind a Kárpátok felé induló, vagy onnan érkező kereskedőktől beszedte a várost megillető vámokat és adókat. A Piactéren körben sokszínű, gazdagon díszített, reneszánsz kori polgárházakat, ún. lábas házakat láttunk. A tarnóvi gótikus székesegyház XV. században épült, három hajós, vörös téglás épületét csak kívülről tudtuk megcsodálni, mert éppen mise zajlott a templomban. Egy kis parkban található Bem apó 1985-ben felavatott szobra, felirata magyarul: „Bem József tábornok, Tarnów szülötte, lengyel és magyar hős”. Sajnos ez a műemlék is restaurálás alatt állt ott jártunkkor. Bem hamvait egy városi parkban felépített impozáns mauzóleumban helyezték el, ami a park északi részén fekvő tóban kialakított mesterséges szigeten található. Az Írott Szó alapítvány és Sepsiszentgyörgy város által 2001-ben Tarnównak ajándékozott székely kaput is felkerestük. A kapu Bem apó és Petőfi nevét viseli, rajta a magyar és a lengyel címer is látható. Visszatérve testvértelepülésünkre, este kulturális program keretében csempésztük be Rzepiennik Strzyżewski életébe a magyar virtust: mazsorettel, néptáncsal, citerazenével hoztuk közelebb a lengyelekhez a magyar kultúra elemeit. A gasztronómia is belopakodott a programba, hiszen egy lengyel sós sütemény elkészítésénél is tevékenykedhettek diákjaink. Az est végén elénekeltük vendéglátóinknak a megtanult két lengyel dalt. Megható volt, amikor a közönség soraiban üldögélő lengyelek is felpattantak a színpadra, és egy hatalmas közös éneklés kerekedett harmonikaszó kíséretével.

Csütörtökön a több mint 1 millió lakossal büszkélkedő lengyel kultúra városában, Krakóban töltöttük a napunkat. Rynek Glówny egykor Európa legnagyobb főtere volt. Innen a középkori egyetemvárosba látogattunk el, ahol az egyetem életében fontos szerepet játszó személyeket ábrázoló figurák körjátékát néztük meg. A Wawel a királyok és hercegnők székhelye. Itt a Szent Szaniszló és Szent Vencel- székesegyházat kerestük fel. A lengyel történelem nagy uralkodóinak a nyughelyeit láthattuk, köztük az 1576 – 1586 között lengyel uralkodó erdélyi fejedelmünkét, Báthory Istvánét. A hagyományokat követve elénekeltük ezen a helyen a nemzetünk himnuszát. Következő célunk a főtér domináns pontja a piros, kéttornyú Mária-templom (Kościół Mariacki) volt. A főtéren a piacon, a karácsonyi vásárban is eltölthettünk egy kis időt. Este Rzepiennik Biskupi általános iskolájába vártak bennünket. Az András-napi

vigadalomba csöppentünk. A varázsszobában a lengyel gyerekek az e jeles naphoz kapcsolódó lengyel hagyományokkal, népi jóslatokkal ismertettek meg minket, közös táncházban táncoltunk, majd a tornateremben került sor a lengyel-magyar barátságos focimeccsre. A program zárásaként került sor az ünnepélyes testvériskolai megállapodás aláírására. Ennek keretében megköszöntük a vendéglátást, a szívélyes fogadtatást, valamint meghívtuk az immáron testvériskolánk diákjait városunkba is.

December 29-én hazafelé tartó utunkat Gorlicénél szakítottuk meg, ahol az I. világháborús katonai emlékhelyen tisztelegünk az első világegés hősi halottainak emléke előtt.

A négy nap során megtapasztalhattuk a lengyel vendégszeretetet. A lengyel konyha néhány ételével kedveskedtek nekünk. Így például megkóstoltuk a pierogit, ami a lengyelek térsza étele, sós és édes változatban is készítik. Mi a burgonyás-hagymás változatát ízleltük meg. Ettünk savanyú uborkalevest, káposztalevest, de az obwarzanek pereckülönlegességet is kipróbáltuk. A lengyel édességek közül a krówka (tejkaramella) és a sliwki w czekoladzie (szilvás desszert) ízlett legjobban mindannyiunknak.

Intézményvezetőként és történelem szakos tanárként nagyszerű érzés volt átélni azt, hogy aláírhatom a két iskola közötti testvériskolai együttműködési megállapodást. Könnyeimmel küzködtem, amikor a kopjafaavatáson diákjaink magyar táncokat lejtettek, a magyar származású nagy lengyel király sírjánál énekeltük a Himnuszt, valamint a Szózatot a gorlicei katonatemetőben. A DWA BRATANKI pályázatnak köszönhetően a lengyel kultúrából, hagyományokból kaphattunk egy kis ízelítőt. A gyermekek többsége először járt külföldön, és nagyon jó érzés, hogy először testvértelépülésünkre juthattak el. A négy nap látnivalókban, élményekben gazdagon, vidáman telt el. Bízunk benne, hogy a jövőben mi láthatjuk vendégül testvériskolánk delegációját Abádszalókon. Végül, de nem utolsó sorban szeretném megköszönni kollégáim (Sáfár Lászlóné, Pálfi Veronika, Tóth Tibor), tolmácsunk (Bali István) és autóbuszvezetőnk (Kozma Csaba) munkáját, hogy hozzájárultak a pályázatunk maradéktalan megvalósulásához.

Parázsó Katalin – intézményvezető